

European
Statistical
Governance
Advisory
Board

PERSBERICHT

9 november 2016

Vertrouwen in Europese statistiek in tijdperk van post-waarheid-politiek belangrijker dan ooit

In haar verslag van 2016 onderstreept de Europese Adviescommissie voor statistische governance (ESGAB) dat er meer moet worden gedaan om het vertrouwen in de Europese statistiek te vergroten. De recente politieke campagnes in de Verenigde Staten en voor het referendum in het Verenigd Koninkrijk hebben duidelijk gemaakt hoe ogenschijnlijk "feitelijke" statistieken snel ingang kunnen vinden en het grote publiek op die manier wordt misleid^{1,2}. Martti Hetemäki, voorzitter van de ESGAB: *"We bevinden ons in een tijdperk van "post-waarheid-politiek", waar bepaalde belangrijke politieke boodschappen worden gestaafd met onjuiste of misleidende gegevens. Statistische instanties hebben een belangrijke taak: zij moeten gebruikers wijzen op de bron en de kwaliteit van de gegevens die in een officiële context worden gebruikt"*.

Hoewel het altijd al mogelijk is geweest statistieken op misleidende wijze voor te stellen, zijn er nu zo veel instellingen, agentschappen en deskundigen die gegevens produceren, dat statistische "feiten" van wisselende kwaliteit en soms met tegenstrijdige boodschappen kunnen worden verstrekt over een breed scala van onderwerpen. In het kader van de praktijkcode Europese statistieken hebben statistische autoriteiten een duidelijke verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat officiële statistieken correct in het politieke debat worden gebruikt.

De ESGAB beveelt dan ook aan dat de statistische autoriteiten niet alleen publiekelijk commentaar geven op kritiek op en misbruik van officiële statistieken maar ook de kwaliteit van hun statistieken waar nodig met kracht verdedigen. De ESGAB beveelt ook aan dat de waarde van officiële statistieken als publiek goed en onmisbaar beleidsinstrument beter bij het grote publiek bekend wordt gemaakt.

Met betrekking tot het veelvoud aan gegevensbronnen (enquêtes, registers en commerciële gegevensbanken), uit de ESGAB haar bezorgdheid over het feit dat voor de analyse van dergelijke gegevens speciale vaardigheden vereist zijn, in het bijzonder in de Europese context waar de vergelijkbaarheid van gegevens tussen de landen een fundamentele vereiste is. In het verslag wordt speciale aandacht besteed aan de lopende werkzaamheden om de vereiste vaardigheden en de manier waarop vaardigheidskloven kunnen worden gedicht, in kaart te brengen.

In het Europees statistisch systeem als geheel wordt de praktijkcode goed nageleefd. De ESGAB erkent dat er goede vorderingen zijn gemaakt op een aantal gebieden die in recente collegiale toetsingen en eerdere verslagen van de ESGAB gesignaleerd waren, en zij benadrukt op welke gebieden nog meer vooruitgang nodig is. Daarbij gaat het om de aanwervings- en ontslagprocedures voor de leidinggevenden van Eurostat en van nationale bureaus voor de statistiek, de ontwikkeling van vergelijkbare informatie over de kosten van de statistische productie, een groter gebruik van administratieve gegevens, en de coördinatie van andere nationale instanties die Europese statistieken produceren.

¹ Zie "Art of the lie", *The Economist*, 10 september 2016 (<http://www.economist.com/news/leaders/21706525-politicians-have-always-lied-does-it-matter-if-they-leave-truth-behind-entirely-art>).

² Davies, W., "The Age of Post-Truth Politics", *The New York Times*, 24 augustus 2016 (<http://www.nytimes.com/2016/08/24/opinion/campaign-stops/the-age-of-post-truth-politics.html>).

Verdere informatie

Het verslag van 2016 met een korte samenvatting is beschikbaar op de homepage van de ESGAB (<http://ec.europa.eu/esgab/>).

Contactgegevens voor de pers

Voor een interview met de voorzitter van de ESGAB, de heer Martti Hetemäki, kunt u contact opnemen met het secretariaat van de ESGAB: Steve Clarke (estat-esgab@ec.europa.eu), tel. +352 4301-32527.

Over de ESGAB

De ESGAB³ verschaft een onafhankelijk overzicht van de uitvoering van de praktijkcode. Zij streeft ernaar de hoofdelementen van de praktijkcode, te weten de professionele onafhankelijkheid, integriteit en verantwoordingsplicht van het Europees statistisch systeem, te vergroten alsmede de kwaliteit van de Europese statistieken te verbeteren. De ESGAB telt zeven leden. Een van haar taken is het opstellen van een jaarverslag voor het Europees Parlement en de Raad over de uitvoering van de praktijkcode door Eurostat en het Europees statistisch systeem als geheel. De ESGAB adviseert de Commissie (Eurostat) ook over passende maatregelen om de uitvoering te vergemakkelijken.

De praktijkcode Europese statistieken

De praktijkcode Europese statistieken⁴ bevat de normen voor de ontwikkeling, de productie en de verspreiding van Europese statistieken. De praktijkcode gaat uit van een gemeenschappelijke definitie van kwaliteit voor statistieken die worden gebruikt in het Europees statistisch systeem (ESS, bestaande uit nationale bureaus voor de statistiek en Eurostat). De code is een zelfreguleringsinstrument en bevat 15 beginselen voor de institutionele omgeving waarin de statistische instanties van de EU en van de lidstaten functioneren en voor de productie en verspreiding van Europese statistieken. Bij elk beginsel zijn indicatoren voor goede praktijken voorhanden ter ondersteuning van de uitvoering van de code.

Het **Europees statistisch systeem**⁵ (ESS) is een partnerschap tussen de statistische instantie van de Europese Unie, te weten de Commissie (Eurostat), en de nationale bureaus voor de statistiek en andere nationale instanties die in elke lidstaat voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken verantwoordelijk zijn.

Collegiale toetsingen

Collegiale toetsingen⁶ zijn onderdeel van de strategie van het Europees statistisch systeem ter uitvoering van de praktijkcode. Zij hebben tot doel de integriteit, onafhankelijkheid en verantwoordingsplicht van de statistische instanties van het ESS te vergroten. Een eerste ronde van collegiale toetsingen vond plaats in 2006-2008, gevolgd door een tweede ronde in 2013-2015. Beide rondes bestrijken alle EU-lidstaten en de EVA-landen. De Europese Adviescommissie voor statistische governance (ESGAB) voerde een collegiale toetsing uit van Eurostat en maakte daarbij gebruik van de methodologie die is ontwikkeld voor de collegiale toetsingen van de nationale bureaus voor de statistiek, met enige aanpassingen aan de bijzonderheden van Eurostat.

³ <http://ec.europa.eu/esgab>

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5922313/10425-NL-NL.PDF>

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>

⁶ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>